

Inventarisatie beschermde planten, amfibieën en vissen op zes locaties Westlandse Zoom, gemeente Westland

Inventarisatie in het kader van de Flora- en faunawet in Westmade, Monster-noord,
Poeldijk Westhof, Poeldijk Centrum, Wenzone en Holle Watering

A.D.G. Koopman
P.H.N. Boddeke

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Inventarisatie beschermde planten, amfibieën en vissen
op zes locaties Westlandse Zoom, gemeente Westland

Inventarisatie in het kader van de Flora- en faunawet in Westmade,
Monster-noord, Poeldijk Westhof, Poeldijk Centrum, Wenzone en Holle
Watering

A.D.G. Koopman
P.H.N. Boddeke

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

opdrachtgever: Projectbureau De Westlandse Zoom
22 oktober 2004
rapport nr. 04-146

Status uitgave: eindrapport
Rapport nr.: 04-146
Datum uitgave: 22 oktober 2004
Titel: Inventarisatie beschermde planten, amfibieën en vissen op zes locaties Westlandse Zoom, Gemeente Westland
Subtitel: Inventarisatie in het kader van de Flora- en faunawet Westmade, Monster-noord, Poeldijk Westhof, Poeldijk Centrum, Wenzone en Holle Watering
Samenstellers: Drs. A.D.G. Koopman
P.H.N. Boddeke
Aantal pagina's inclusief bijlagen: 60
Project nr.: 03-380
Projectleider: Drs. A.D.G. Koopman
Naam en adres opdrachtgever: Projectbureau De Westlandse Zoom
Postbus 207 2690 AE 's-Gravezande
Referentie opdrachtgever: brief dd. 23 december 2003.
Akkoord voor uitgave: Directeur Bureau Waardenburg bv
drs. A.J.M. Meijer

Paraaf:

© Bureau Waardenburg bv / Projectbureau De Westlandse Zoom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2000 / ISO 9001:2000.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

Voorwoord

In het kader van het convenant dat door de dagelijkse besturen van de gemeenten Westland, Den Haag, Provincie Zuid-Holland en het Stadsgewest Haaglanden is ondertekend, zullen in de Westlandse Zoom in een periode van 20 jaar 4000 luxe woningen worden gebouwd. De voorbereiding van de herinrichting van zes plangebieden zijnde Westmade, Monster-noord, Poeldijk Westhof, Poeldijk Centrum, Wenzone en Holle Watering is inmiddels van start gegaan.

Uit verkennend onderzoek (*quick scan*) uit 2003 is gebleken dat met name de vele sloten en watergangen de meeste huidige natuurwaarden bevatten (Koopman & Achterkamp, 2003). Het Projectbureau Westlandse Zoom wil op basis van goede en recente inventarisatiegegevens een zorgvuldige procedure doorlopen met betrekking tot de ontheffing van de Flora- en faunawet, uitvoering van de nieuwe inrichting en mogelijke compensatieplicht conform de Habitatrichtlijn.

Voor het gebied Monster-noord is tevens een *quick scan* uitgevoerd.

Het voorliggende rapport betreft een inventarisatie naar het voorkomen in het studiegebied van beschermde flora, amfibieën en vissen uit de Flora- en faunawet en soorten die genoemd zijn in de Habitatrichtlijn (rugstreeppad).

Aan de totstandkoming van dit rapport werkten mee:

A.D.G. Koopman	projectleiding, rapportage
P.H.N. Boddeke	veldwerk

Vanuit het Projectbureau werd de opdracht begeleid door mevrouw K. Mastenbroek, mevrouw C.L. Huijzer en de heer A. Beerens (Waterpas Civiel Adviesbureau).

Inhoud

Voorwoord.....	3
Inhoud	5
1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Aanpak inventarisatie	8
1.3 Aanpak <i>quick scan</i> Monster-noord	10
1.4 Plangebieden.....	10
1.5 Voorgenomen ingreep	12
1.6 Effectbepaling	13
2 Wettelijk kader	15
2.1 Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.....	15
2.2 Flora- en faunawet	16
2.3 Natuurbeschermingswet.....	17
2.4 Rode lijsten.....	17
2.5 Ruimtelijke ingrepen en soortbescherming	18
2.6 Plangebieden.....	18
3 Resultaten	19
3.1 Veldonderzoek.....	19
3.2 Samenvatting veldonderzoek.....	26
3.3 Effecten van de ingreep	26
4 <i>Quick scan</i> Monster-noord	29
4.1 Bronnenonderzoek.....	29
4.2 Veldonderzoek.....	30
4.3 Effecten van de ingreep	32
5 Aan te vragen ontheffingen en aanbevelingen	35
5.1 Conclusies.....	35
5.2 Aanvullende ontheffingsaanvraag.....	36
5.3 Monster-noord ontheffingsaanvraag	36
5.3 Mitigerende maatregelen	36
6 Literatuur	39
Bijlage 1 Rapportages Natuurloket	41
Bijlage 2 Verspreidingskaarten	43
Bijlage 3 Groen-blauwe dooradering.....	45
Bijlage 4 Planning ontwikkeling deelgebieden	47

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Vooronderzoek

In het kader van het convenant dat door de dagelijkse besturen van de gemeenten Westland, Den Haag, Provincie Zuid-Holland en het Stadsgewest Haaglanden is ondertekend, zullen in de Westlandse Zoom in een periode van 20 jaar 4000 luxe woningen worden gebouwd. De binnen de Westlandse Zoom gelegen projecten zullen door de betreffende gemeenten elk afzonderlijk worden uitgevoerd. Gemeente Westland heeft besloten het project uitvoering te geven middels een in 2003 opgericht projectbureau onder de naam Projectbureau Westlandse Zoom.

De voorbereiding van de herinrichting van zes Westlandse plangebieden is van start gegaan. Het betreft de locaties Westmade, Monster-noord, Poeldijk Westhof (Poeldijk-noordwest), Poeldijk Centrum (Poeldijk-dorp), Wenzone en Holle Watering, .

Ten behoeve van de voorgenomen herinrichting moet rekening worden gehouden met beschermde soorten conform de Flora- en faunawet. Medio 2003 heeft het projectbureau Westlandse Zoom aan Bureau Waardenburg opdracht verstrekt om een *quick scan* uit te voeren naar het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in vijf deelgebieden. Het zesde gebied Monster-noord is toen nog buiten beschouwing gelaten. Uit het onderzoek uit 2003 is gebleken dat met name de vele sloten en watergangen de meeste huidige natuurwaarden bevatten (Koopman & Achterkamp, 2003).

Doelstelling

Het Projectbureau wil op basis van goede en recente inventarisatiegegevens een zorgvuldige procedure doorlopen met betrekking tot de ontheffing van de Flora- en faunawet, nieuwe inrichting en mogelijke compensatieplicht conform de Habitatrichtlijn.

De doelstelling van de inventarisatie is inzicht krijgen in het voorkomen in het studiegebied van beschermde flora, amfibieën en vissen uit de Flora- en faunawet en soorten die genoemd zijn in de Habitatrichtlijn (rugstreeppad).

Naast het vaststellen van de aanwezigheid van beschermde flora, amfibieën en vissen is het tevens van belang vast te stellen of de rugstreeppad zich in het plangebied voortplant. Om zekerheid te krijgen over de verspreiding en voortplantingslocaties van beschermde soorten langs de watergangen in relatie tot de nog vast te stellen inrichtingsplannen, heeft het Projectbureau aan Bureau Waardenburg opdracht verstrekt voor het inventariseren van beschermde flora, amfibieën en vissen op de vijf onderhavige locaties. Tevens is het deelgebied Monster-noord toegevoegd aan het onderzoek. Omdat in dit gebied in 2003 geen *quick scan* is uitgevoerd, is dit naast de inventarisatie uitgevoerd.

Ontheffing Flora- en faunawet

Uit het voorgaande onderzoek (Koopman & Boddeke, 2003) is gebleken dat (naar verwachting) een aantal beschermde soorten binnen de plangebieden voorkomen. Voor

de in 2003 aangetroffen en verwachte beschermde soorten is inmiddels ontheffing bij LASER aangevraagd voor vijf van de zes plangebieden.

De aanvullende ontheffingsaanvraag voor de momenteel nog ontbrekende soorten wordt met het voorliggende rapport onderbouwd. Dit geldt in elk geval voor het deelgebied Monster-noord, aangezien dit deelgebied momenteel nog buiten de ingediende ontheffingsaanvraag valt.

Maatregelen

Naar aanleiding van de uitgevoerde inventarisaties in 2004 worden enkele mitigerende maatregelen en inrichtingsadviezen voorgesteld voor onder andere vogels, vleermuizen en egels.

1.2 Aanpak inventarisatie

Vorbereiding en bronnenonderzoek

Als start zijn brongegevens geanalyseerd uit de eerder uitgevoerde *quick scan* (Koopman & Achterkamp, 2003). De studie is verder gericht op het vaststellen van flora, amfibieën en vissen met wettelijke beschermingsstatus in het studiegebied. Speciale aandacht is hierbij uitgegaan naar de strikt beschermde rugstreeppad. De exacte vindplaatsen van aangetroffen beschermde soorten en aantalsindicatie zijn aangegeven op een stippenkaart (bijlage 2).

Veldwerk

Flora

De inventarisatie van beschermde soorten planten is gericht op bermen en de oevers van bermsloten en andere wateren, en is samen met de amfibieën-inventarisatie uitgevoerd. Beschermde soorten zijn in twee ronden gekarteerd. De eerste ronde heeft in de periode mei plaatsgevonden (zie tabel 1), vóór het maaien, ten behoeve van voorjaarssoorten. De tweede ronde is in de zomer (juli) uitgevoerd. Van de aangetroffen beschermde soorten is naast de locatie ook het aantal geregistreerd.

Amfibieën

De inventarisatieperiode van amfibieën loopt van maart tot en met juni. Amfibieën zijn in vier rondes met behulp een schepnet geïnventariseerd. De rondes bestonden uit twee avond- en twee dagbezoeken.

Overdag zijn de wateren geïnventariseerd op aanwezige eitjes, eiklommen, eisnoeren, larven en adulte dieren (in mei en juli).

De avond is bij uitstek geschikt voor het vaststellen van sterk vocale soorten als rugstreeppad en groene kikker die dan kooractiviteit vertonen (het aantal roepende mannetjes geeft een indicatie van de omvang van de populaties). De twee avondbezoeken hebben in mei en juni 2004 plaatsgevonden.

Vissen

Voor het inventariseren van vissen zijn kansrijke wateren met een schepnet bemonsterd. De verwachte beschermde soorten (kleine modderkruiper en bittervoorn) zijn goed met behulp van een schepnet te inventariseren. De inventarisatie is gelijktijdig met het amfibieënonderzoek uitgevoerd.

Tabel 1. Overzicht van de standaard inventarisatieperioden per soortengroep.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
flora				x	x		x	x				
amfibieën			x	x	x	x						
vissen				x	x							

Tabel 2. De zes plangebieden zijn op de volgende data bezocht:

Terrein	Dagbezoek	Avondbezoek
Westmade	12 mei 2004 30 juli 2004	12 mei 2004 19 mei 2004 3 juni 2004
Monster-noord	30 juni 2004	19 mei 2004 3 juni 2004
Poeldijk Westhof	14 mei 2004 1 juli 2004	19 mei 2004 3 juni 2004
Poeldijk Centrum	13 mei 2004 1 juli 2004	19 mei 2004 3 juni 2004
Wenzone	13 mei 2004 1 juli 2004	19 mei 2004 3 juni 2004
Holle Watering	12 mei 2004 1 juli 2004	19 mei 2004 3 juni 2004

1.3 Aanpak *quick scan* Monster-noord

Deelgebied Monster-noord is één maal bezocht. Het veldbezoek vond plaats in het kader van de *quick scan* voor de Flora- en faunawet. Deze resultaten kunnen dienst doen bij de onderbouwing van de ontheffingsaanvraag ex artikel 75 in het kader van de Flora- en faunawet.

De *quick scan* voor het deelgebied Monster-noord betreft een beoordeling van de huidige aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren in het deelgebied en in de directe omgeving. Daarnaast zijn de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten beoordeeld. De *quick scan* bestaat uit bronnenonderzoek en een terreinbezoek. De *quick scan* is een momentopname op basis van *best professional judgement* en kan geen uitsluitsel geven over de afwezigheid van soorten.

De onderhavige *quick scan* betreft geen veldinventarisatie voor de soortgroepen zoogdieren, vogels, reptielen en ongewervelden. Deze soortgroepen zijn op basis van een eenmalig bezoek beoordeeld. Voor flora, amfibieën en vissen is wel een veldinventarisatie uitgevoerd, bestaande uit meerdere seizoensgebonden opnamerondes die volgens standaardmethoden zijn uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is het Natuurloket op internet (www.natuurloket.nl) bezocht en zijn diverse verspreidingsatlassen van relevante soortengroepen geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Terreinbezoek

Het plangebied is op 30 juni 2004 bezocht. Tijdens dit terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc). Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

1.4 Plangebieden

De zes plangebieden zijn gesitueerd binnen de voormalige Gemeenten Monster en Wateringen. Beide voormalige gemeenten maken vanaf 1 januari 2004 deel uit van de nieuwe Gemeente Westland. De zes locaties betreffen Westmade, Monster-noord, Poeldijk-Westhof (Poeldijk-noordwest), Poeldijk Centrum (Poeldijk-dorp), Wenzone en Holle Watering.

In alle deelgebieden wordt thans een aanzienlijk oppervlak ingenomen door kassen. Verder zijn sloten met oevers, bebouwing met bijhorende tuinen en plantsoenen en braakliggende terreinen aanwezig. De menselijke invloed in het gebied is daarmee groot.

De plangebieden zijn als volgt te omschrijven:

1. Westmade

Dit deelgebied ligt tussen de Haagweg (noord), Orberlaan (oost) en het woongebied Polanen (zuid-west), aan de rand van de bebouwing van de gemeente. De Haagweg vormt de grens tussen het natuurgebied Solleveld en het studiegebied Westmade.

Dit deelgebied is grotendeels ingericht met kassen, maar er bevinden zich ook enkele sloten en ruige veldjes en hoekjes.

Westmade meet ongeveer 60 hectare in oppervlakte.

2. Monster-noord

Dit deelgebied ligt tegen de bebouwde kom van Monster (langs Rijnstraat-Haagweg) vanaf de strandopgang. De duinen van Solleveld vormen de noordgrens. De oostzijde grenst aan het deelgebied Westmade. Het deelgebied omvat tevens de bebouwing ten oosten van het sportpark tot aan de Madeweg (zuid).

De te ontwikkelen oppervlakte van Monster-noord is ongeveer 47 hectare groot.

3. Poeldijk Westhof

Het grotendeels met kassen ingerichte deelgebied ligt tussen de Nieuweweg (noordwest), Arckelweg (noordoost), Langesloot (zuidoost) en de huidige bebouwing van Poeldijk (zuidwest). Dit deelgebied bevat naast kassen ook een grasveld.

Het deelgebied Poeldijk Westhof meet ongeveer 31 hectare in oppervlakte.

4. Poeldijk Centrum

Dit deelgebied ligt ten zuiden van Poeldijk en omvat de zuidelijke rand van de stedelijke bebouwing en enkele kassen. Het grenst aan de Energiebedrijf Westland (west), en Gantel (zuid).

Het deelgebied meet ongeveer 7 hectare in oppervlakte.

5. Wenzone

Deze strook is gesitueerd aan de westzijde van de Wensloot. Het is momenteel ingericht als bermstrook langs het Wenpad.

Het deelgebied is maximaal 50 meter breed (breedte varieert) en ongeveer 750 meter lang met een oppervlakte van circa 4 hectare.

6. Holle Watering

Dit deelgebied heeft een uitgesproken 'winkelhaak' vorm, met in het midden een scherpe knik. De grenzen worden gevormd door de Poeldijkseweg (noord), Groenepad (zuid), Holle Watering (oost) en Slimpad (west).

Holle Watering meet ongeveer 23 hectare in oppervlakte.

1.5 Voorgenomen ingreep

De ingreep en aard van de werkzaamheden zijn globaal samen te vatten als grondverzet, slopen en bouwen van woningen en andere gebouwen, dempen en graven van sloten. De plannings van de ontwikkelingen in de verschillende deelgebieden zijn in bijlage 4 globaal aangegeven.

De voorgenomen ontwikkelingen zijn globaal per deelgebied als volgt te omschrijven (www.dewestlandsezoom.nl):

1. Westmade

In Westmade zullen met name luxe woningen worden gebouwd. Dit zullen naast villa's ook appartementen zijn. Bestaande sloten worden zoveel mogelijk gehandhaafd. Ook wordt extra wateroppervlakte gecreëerd ten behoeve van berging en infiltratie van (regen)water.

Het fietspad langs de Oorberlaan wordt opgeknapt. In de toekomst (2010) zal een nieuwe fiets- en wandelverbinding parallel aan de Haagweg worden aangelegd tussen de Oorberlaan en het sport- en recreatiegebied Polanen.

2. Monster-noord

Binnen het gebied liggen de NAM-locatie aan de Madeweg en de voormalige NAM-locatie aan de strandopgang Molenweg. In Monster-noord komen recreatieve voorzieningen, waaronder mogelijk een manege. De strandopgang wordt ook verbeterd. Verder wordt extra wateroppervlakte gecreëerd.

3. Poeldijk Westhof

In dit deelgebied zullen diverse functies worden gebundeld. Er zullen villa's, appartementen en een scholencomplex worden gebouwd. Verder zal een nieuw aan te leggen groenstrook van circa 100 meter breed worden aangelegd tussen de Nieuweweg, het voormalige veilingterrein (ABC Westland), de Lange Sloot en de Poeldijkse woonwijken.

4. Poeldijk Centrum

Langs de Gantel komt een groenstrook van 25 meter breed, waarin een fietspad en een voetpad wordt aangelegd. Verder worden er luxe woningen en een woonzorgcentrum gebouwd. Het stedenbouwkundig plan gaat uit van een verbreding van de Gantel, een nieuwe haven en een aantal insteekwaterlopen vanaf de Gantel.

5. Wenzone

Het gebied maakt deel uit van de groen-blauwe dooradering (zie Bijlage 3) zoals deze in de Structuurvisie Westlandse Zoom is beoogd. Er worden geen woningen bijgebouwd. Langs het Wenpad wordt een parkachtige strook ontwikkeld met een fietspad. Naast een groene en recreatieve functie krijgt het gebied ook een grotere betekenis voor waterberging.

6. Holle Watering

In Holle Watering worden woningen en villa's gebouwd. Ook zal een groenstrook van 50 meter breed worden aangelegd, waarin een fietspad en een voetpad worden geprojecteerd. Langs de Poeldijkseweg wordt ook een groenstrook aangelegd van 25 meter breed die aansluit op het groen langs de Erasmusweg in Den Haag. Ook hierin komen een fietspad en een voetpad. Mogelijk wordt binnen Holle Watering ook extra wateroppervlakte gerealiseerd.

1.6 Effectbepaling

De effecten op beschermde soorten zijn beoordeeld op basis van de voorgenomen ingreep. Uitgangspunten hiervoor zijn:

- het omvormen van de plangebieden van glastuinbouw naar wonen en recreëren in het groen: versterken groen-blauwe structuur in het landschap;
- zoveel mogelijk inpassen van huidige groene structuren;
- vergroten oppervlakte water ten opzichte van huidige situatie in bijna alle plangebieden;
- streven naar minimaal 50% natuurvriendelijke oevers binnen de herstructurerings locaties;
- reconstructie van de Haagweg buiten de begrenzing van het natuurgebied Solleveld.

2 Wettelijk kader

In dit hoofdstuk wordt in het kort het wettelijk kader en de toepassing op ruimtelijke ingrepen beschreven.

De bescherming van natuur in Nederland vindt plaats door Europese en nationale wetgeving. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen soortbescherming en gebiedbescherming. De soort- en gebiedbescherming staan geheel los van elkaar en hebben ieder hun eigen werking.

In de inventarisatie en de *quick scan* staat de soortbescherming centraal. De gebiedbescherming wordt alleen benoemd voorzover deze relevant is voor de beschermde soorten.

2.1 Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn maken deel uit van de Europese regelgeving en zijn van kracht in alle Europese lidstaten. Beide kennen een gebiedbeschermings- en een soortenbeschermingscomponent. Het aspect soortenbescherming van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn is in de Flora- en faunawet opgenomen. Om de gebiedbescherming van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet te verankeren is een wijziging van deze wet in voorbereiding.

De Vogelrichtlijn (1979) heeft als doel de bescherming van alle in het wild levende vogels en hun leefgebieden binnen het grondgebied van de Europese Unie. In Nederland zijn gebieden *aangewezen* als Speciale Beschermingszones (Vogelrichtlijn-gebieden).

De Habitatrichtlijn (1992) heeft als doel het behoud van de totale biologische diversiteit van natuurlijk en halfnatuurlijk habitat en wilde flora en fauna (behalve vogels) op het grondgebied van de Europese Unie. In dit kader zijn in Nederland aan de Europese Commissie gebieden *aangemeld* als kandidaat Speciale Beschermingszones (Habitatrichtlijngebieden). Met ingang van 8 juli 2003 is de Europese Commissie akkoord gegaan met deze aangemelde gebieden en hebben zij de status van Speciale Beschermingszone.

Bij ruimtelijke ingrepen is de bescherming van soorten in het kader van de Habitatrichtlijn alleen van toepassing indien soorten, vermeld op de Habitatrichtlijn Bijlage IV, binnen het plangebied aanwezig zijn. Op alle overige aanwezige soorten is de bescherming in het kader van de Flora- en faunawet van toepassing.

De bescherming van gebieden in het kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn is van toepassing indien de ruimtelijke ingreep plaatsvindt binnen of in de directe omgeving van een aangewezen Vogelrichtlijngebied of Habitatrichtlijngebied.

2.2 Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten is sinds 1 april 2002 in de Flora- en faunawet geregeld. Het doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Flora- en faunawet hanteert daarbij het 'nee, tenzij principe'. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn. Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe zal een ontheffing ex. artikel 75 vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (ontheffing voor ruimtelijke ingreep) moeten worden aangevraagd.

Reparatiewet

Om te voorkomen dat zeer algemeen voorkomende soorten, die in het kader van de Flora- en faunawet beschermd zijn, bij ruimtelijke ingrepen aanleiding zijn voor uitgebreide vergunningsprocedures, is voor de Flora- en faunawet aanvullende wetgeving voorgesteld

In de *quick scan* wordt, vooruitlopend op de vaststelling, deze wetgeving toegepast. Bij het beoordelen van aanvragen voor een ontheffing ex. art. 75 van de Flora- en faunawet wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën van beschermde soorten:

1. Inheemse vogels alsmede planten- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten (cf. art. 75).
Inheemse vogels: dwingende redenen van groot openbaar belang kunnen geen grond zijn voor het verlenen van een ontheffing. De Vogelrichtlijn staat dat niet toe.
Planten- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten: ontheffing kan alleen worden verleend indien geen andere bevredigende oplossing voorhanden is en wanneer sprake is van een dwingende reden van openbaar belang (dit zijn: volksgezondheid, veiligheid, milieu en dwingende redenen van sociaal economische aard). Tevens mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Een compensatieplan kan daarom vereist zijn.
2. Minder algemene soorten die niet onder punt 1 zijn genoemd. Ontheffing kan worden verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Vooral beschermde soorten die vermeld zijn op de verschillende Rode Lijsten (en dus op één of andere manier 'gevoelig', 'kwetsbaar' of 'bedreigd' zijn) vallen onder deze groep.
3. Meer algemene soorten waarvoor zonder verdere toetsing aan de hand van de bovenstaande criteria ontheffing kan worden verleend voor verjagen, verontrusten, verstoren en onopzettelijk doden.

Soorten uit categorie 1 en 2 gelden tezamen als zogenaamde 'strikt' beschermde soorten, soorten uit categorie 3 gelden als 'niet strikt' beschermde soorten.

Verbodsbevestigingen volgens de Flora- en faunawet

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten.

Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren.

Het met het oog van bovenstaande doelen opsporen van dieren.

Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren.

Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren van nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen van dieren;

Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren.

2.3 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft als doel het beschermen en instandhouden van bijzondere gebieden in Nederland. In de vigerende wet zijn twee categorieën beschermde gebieden te onderscheiden: beschermde natuurmonumenten (particulier eigendom) en staatsnatuurmonumenten (staatseigendom). Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden moet worden bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep een effect heeft op het beschermde gebied. In de nabije toekomst zal de bescherming van Speciale Beschermingszones in het kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet worden verankerd; een wetswijziging is in voorbereiding.

2.4 Rode lijsten

De Flora- en faunawet biedt de mogelijkheid tot actieve bescherming middels de vaststelling van Rode lijsten. De soorten die hierop vermeld worden behoeven vanwege hun aantalsverloop of kwetsbaarheid speciale aandacht zodat hun voorkomen in ons land veilig wordt gesteld. Een soort kan worden vermeld als 0) verdwenen, 1) ernstig bedreigd, 2) bedreigd, 3) kwetsbaar of 4) gevoelig.

Rode lijst soorten hebben geen wettelijke status. Wel worden de lijsten gebruikt als basis voor nieuwe bepalingen of (lokaal of regionaal) beleid. Door de Minister van LNV zijn Rode lijsten van planten, korstmossen, paddestoelen, zoogdieren, reptielen en amfibieën, libellen, krekels en sprinkhanen, dagvlinders en zoetwatervissen vastgesteld en gepubliceerd. Daarnaast bestaan lijsten van mossen en vogels die door verschillende deskundigen zijn opgesteld. Voor de soorten die door de Minister op een Rode lijst zijn geplaatst moeten speciale beschermingsmaatregelen worden getroffen.

Beschermingsplannen zijn inmiddels gemaakt voor onder meer de patrijs, korhoen, otter, das, boomkikker, moerasvogels, akkerplanten en de grote vuurvlieder.

2.5 Ruimtelijke ingrepen en soortbescherming

Bij ruimtelijke ingrepen is soortbescherming van toepassing op de huidige aanwezige soorten in het plangebied of in de directe omgeving.

Indien het zogenaamde 'niet strikt' beschermde soorten betreft is bescherming in het kader van de Flora- en faunawet van toepassing. Ontheffing is mogelijk op grond van artikel 75 Flora- en faunawet. De resultaten van een *quick scan* kunnen een ontheffingsaanvraag onderbouwen.

Indien het zogenaamde 'strikt' beschermde soorten betreft (beschermde Rode lijst soorten en Habitatrictlijn IV-soorten) is bescherming in het kader van de Habitatrictlijn en/of Flora- en faunawet van toepassing. Ontheffing is alleen mogelijk op basis van een beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet of Habitatrictlijn. Hiertoe kan een aanvullend Project- en compensatieplan noodzakelijk zijn om de effecten van de ingreep in detail te beschrijven en mitigerende en compenserende maatregelen uit te werken.

2.6 Plangebieden

De zes plangebieden binnen de Westlandse Zoom maken geen deel uit van een Speciale Beschermingszone. Grenzend aan de plangebieden Monster-noord en Westmade ligt de Speciale Beschermingszone 'Solleveld' welke is aangemeld in het kader van de Habitatrictlijn en aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Omdat Monster-noord en Westmade grenzen aan dit beschermde gebied zal een effectenbeoordeling naar de externe werking van de ontwikkelingsplannen zal dan ook moeten worden uitgevoerd ingevolge de wet- en regelgeving. Deze beoordeling is middels een separate rapportage (Koopman & Boddeke, 2004) uitgevoerd.

3 Resultaten

3.1 Veldonderzoek

In bijlage 2 zijn de aangetroffen beschermde soorten per deelgebied aangegeven.

1. Westmade

Flora

Dit deelgebied grenst aan het beschermde natuurgebied Solleveld. De voor het natuurgebied kenmerkende plantensoorten van duingraslandvegetaties zijn niet aangetroffen. De vrij voedselrijke omstandigheden binnen het deelgebied zijn ongeschikt voor deze vegetaties.

Op twee locaties zijn beschermde plantensoorten aangetroffen. Gewone vogelmelk is langs de Haagweg aangetroffen aan de oostzijde (oftewel dorpszijde). Dit bolgewas is vrij algemeen voorkomend, en is kenmerkend voor grazige bermen en graslanden in het westen van Nederland. De zwanenbloem is aangetroffen in een brede sloot in het midden van het deelgebied. Verder zijn in Westmade veel verschillende algemeen voorkomende plantensoorten aangetroffen die kenmerkend zijn voor vrij voedselrijke omstandigheden. Het betreft soorten die in en langs sloten zijn aangetroffen, zoals engelwortel, gele waterkers, liesgras, schedefonteinkruid, veenwortel, zeebies, gedoorned hoornblad, fiongras en slanke waterkers. De groenstroken naast en tussen de kassen worden begroeid door ruigtekruiden die voedselrijke omstandigheden indiceren. Deze kruidvegetatie bestaat onder andere uit soorten als grote brandnetel, paarse dovenetel, grote klit, ijle dravik, zandraket, klein kruiskruid, bosveldkers, pinksterbloem, smalle weegbree, zilverschoon, dagkoekoeksbloem en krulzuring.

Amfibieën

In een sloot nabij de Haagweg zijn enkele tientallen larven van de gewone pad aangetroffen.

Ook in enkele sloten nabij Westerhonk (zuidzijde deelgebied) zijn tientallen larven van gewone pad aangetroffen. Tijdens de avondbezoeken zijn enkele middelste groene kikkers gehoord.

Westmade is vanwege haar ligging tegen het duingebied intensief op het voorkomen van rugstreeppadden onderzocht. Naast het bemonsteren van de sloten is ook tijdens drie avonden naar kooractiviteit geluisterd. Op 12 mei is geen kooractiviteit vastgesteld. Enkele dagen later (19 mei) is zwakke kooractiviteit gehoord vanuit het aangrenzende duingebied. In het deelgebied is geen koorvorming van rugstreeppadden vastgesteld. Op de derde avond (3 juni) is wederom kooractiviteit vanuit het aangrenzende duingebied gehoord. Binnen het deelgebied zelf is ook tijdens het derde bezoek geen activiteit vastgesteld. Op deze derde avond is één exemplaar aangetroffen binnen het plangebied, lopend over de weg van Plaats Langveld, op enkele tientallen meters van het duingebied. Het gaat hoogstwaarschijnlijk om een zwervend individu.

Vissen

De volgende vissoorten zijn aangetroffen: baars, karper, blankvoorn, ruisvoorn, kolblei, brasem, driedoornige stekelbaars, zeelt, kroeskarper (Rode lijst) en giebel (wilde vorm van de goudvis).

Over het algemeen zijn de aantallen laag. Later in het seizoen is veel visbroed van diverse soorten aangetroffen en zijn er veel exemplaren van de grotere vissoorten karper en brasem in het water aanwezig. Slechts in enkele sloten langs de randen van het gebied werden meerdere vissoorten gevangen, zoals ruisvoorn, blankvoorn, driedoornige stekelbaars, zeelt, kolblei, baars en giebel.

De aangetroffen kroeskarper is op de Rode lijst opgenomen, maar geniet geen wettelijke bescherming.

Foto 1. Ruige oever en kas in Westmade.

2. Monster-noord

Flora

Ten westen van de strandopgang Monster (westzijde deelgebied) bevindt zich een droog grasland op zandige bodem. Tussen algemeen voorkomende plantensoorten van voedselrijke omstandigheden groeien plaatselijk duinplanten zoals echt bitterkruid, hertshoornweegbree en geel walstro. De Slaperdijk vormt de overgang tussen het kassengebied en het duingebied. Op de Slaperdijk zelf groeien soorten als helmgras, geel walstro, echte kruisdistel, knikkende distel en kleverig kruiskruid. Dit zijn ook

kenmerkende soorten voor het duingebied. Tevens is in de noordoostpunt van het deelgebied op de Slaperdijk walstrobremraap aangetroffen. Deze soort is opgenomen op de Rode Lijst. In en langs de sloot van de Slaperdijk groeien plantensoorten als: waterbies, rietgras, bultkroos, schedefonteinkruid, waterpest, slanke waterkers, zwart tandzaad en grote egelskop. Het gedeelte langs de Slaperdijk waar enkele kascomplexen inmiddels verwijderd zijn bevindt zich een vegetatie van ruderaal pioniersoorten en zeer veel tomatenplanten.

Verder is verspreid over het deelgebied aangetroffen: rimpelroos, blauw glidkruid, krentenboompje, liguster, meidoorn grote kroosvaren en grote lisdodde.

Beschermde plantensoorten zijn niet waargenomen binnen het deelgebied Monster-noord.

Amfibieën

In de sloot langs de Slaperdijk zijn larven van kleine watersalamander aangetroffen, enkele juveniele bruine kikkers en gewone padden. De zuidoostelijke hoek van het deelgebied (ter hoogte van het sportterrein) bevat een grote waterplas. In rietkragen langs de oevers zijn middelste groene kikker en een meerkikker waargenomen. Rugstreeppadden zijn niet waargenomen.

Vissen

De sloot achter de Slaperdijk bevat vrij veel soorten vis, zoals baars, brasem, tiendoornige stekelbaars en driedoornige stekelbaars. In de sloot nabij de camping is ook een grote school jonge blankvoorn (ongeveer 100 exemplaren) waargenomen. De waterplas nabij het sportpark bevat veel blankvoorn, karper en brasem. Beschermde vissoorten zijn niet waargenomen.

3. Poeldijk Westhof

Flora

Op enkele plaatsen bevinden zich tussen de kassen kleine weilandjes. Eén weilandje betreft een kamgrasweide. Kamgras is vrij algemeen in West-Nederland, maar kent een sterke achteruitgang in haar totale verspreidingsgebied en is daarom op de Rode lijst geplaatst. Verder bevinden zich meerdere brede en smalle sloten in het deelgebied. Langs de meeste sloten staan vegetaties van voedselrijke omstandigheden met soorten als lidrus, vogelmuur, pinksterbloem en witte krodde. De bermen langs de Paul Captijnlaan zijn ingezaaid met een bloemrijk mengsel met soorten als incarnaatklaver, korenbloem, grote pimpernel en een silenesoort.

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen binnen dit deelgebied.

Amfibieën

In de wateren bij rotonde van de Verburghlaan zijn twee middelste groene kikkers aangetroffen. Bij Langesloot is één middelste groene kikker aangetroffen. In meerdere kleine slootjes (in de noordwestelijke hoek van het deelgebied) zijn tientallen larven van gewone pad aangetroffen. Ook een omwonende meldt het voorkomen van de gewone pad. Tijdens de tweede inventarisatieronde zijn meerdere larven van middelste groene

kikker aangetroffen. De avondbezoeken leverden zeer veel middelste groene kikkers en een roepende gewone pad op. Rugstreepadden zijn niet aangetroffen.

Vissen

In de wateren nabij de rotonde met de Verburghlaan is één beschermde vissoort aangetroffen. Het betreft de bittervoorn waarvan vier exemplaren zijn gevangen. Ook is de bittervoorn in de centrale wetering binnen het deelgebied aan getroffen.

In de brede watergang nabij de Willem Aaltjesbrug zijn de beschermde kleine modderkruiper en bittervoorn aangetroffen. Ook brasem is hier gevangen. Daarnaast zijn riviergrondel, driedoornige stekelbaars, blankvoorn, blei en karper aangetroffen in verschillende sloten verspreid door het deelgebied. Verder zijn in een sloot nabij de Paul Captijnlaan drie exemplaren van gibel aangetroffen.

Foto 2. Dijkje en brug in Poeldijk Westhof.

4. Poeldijk Centrum

Flora

Ten zuiden van de Rijsenburgerweg bevinden zich kassen en enkele kleine weilandjes met hier en daar een bosschage. De vegetaties in en langs de sloten karakteriseren een voedselrijk milieu. Langs de sloot tussen de kassen met de grote loods (westzijde deelgebied) is de beschermde zwanenbloem aangetroffen. Daarnaast groeien in en langs de sloot diverse algemeen voorkomende soorten als: veenwortel, gele plomp, waterzuring, gele waterkers, smeerwortel, grote brandnetel, heermoes, witte dovenetel en witbol.

Langs de westelijke grenssloot langs Westland Energie groeien diverse cultivarplanten waaronder wilde marjolein. Verder bevindt zich een paardenweilandje binnen het deelgebied.

Amfibieën

In de westelijke grenssloot bij Westland Energie zijn enkele larven van gewone pad gevangen. Tijdens de avondbezoeken zijn enkele middelste groene kikkers gehoord. Rugstreepadden zijn niet aangetroffen.

Vissen

In de westelijke grenssloot bij Westland Energie zijn enkele blankvoorns gevangen. De Gantel (zuidzijde deelgebied) is 10 tot 15 m breed en aan de oever al meer dan een meter diep. Het is te verwachten dat zich veel vissoorten in dit water bevinden. Aangetroffen werden verder schele pos, brasem en karper.

5. Wenzone

Flora

De Wenzone betreft een vrij smalle bermstrook langs het Wenpad, waar haaks enkele sloten op aansluiten. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen.

Amfibieën

In één sloot zijn enkele larven van gewone pad en twee bruine kikkers aangetroffen. Tijdens de tweede inventarisatieronde zijn tevens larven van middelste groene kikker aangetroffen in deze sloot. Deze sloot bevindt zich halverwege het deelgebied en is parallel aan het Wenpad georiënteerd. In de andere sloten zijn geen amfibieën aangetroffen. Tijdens de avondbezoeken zijn enkele middelste groene kikkers gehoord. Rugstreepadden zijn niet waargenomen.

Vissen

In de verschillende sloten zijn diverse soorten vis aangetroffen. Het betreft de algemeen voorkomende soorten brasem, kolblei, blankvoorn, karper, riviergrondel, driedoornige stekelbaars. Opvallend is dat er zeer veel giebels zijn aangetroffen in dit deelgebied. Er zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen.

Foto 3. Situatie langs het water in Wenzone

6. Holle Watering

Flora

Het deelgebied bestaat uit een afwisselend geheel van kassen, woonhuizen, enkele graslandjes en sloten. Iets ten noorden van de Gantel bevindt zich een weiland met een vegetatie van veel zachte dravik, glanshaver, gestreepte witbol. Hier bevindt zich ook een sloot waar enkele pollen van de beschermde zwanenbloem groeien. De aangetroffen plantensoorten binnen dit deelgebied zijn algemeen voorkomend en kenmerkend voor vrij voedselrijke omstandigheden. Het gaat om soorten als: lidrus, gewone berenklaauw, veenwortel, ruige zegge, zilverschoon, speerdistel, schapengras, gele klaverzuring en brossse melkdistel.

Amfibieën

De Holle Watering zelf is voorzien van damwanden. Er zijn geen amfibieën vastgesteld in dit water. In een sloot iets ten noorden van de Gantel zijn enkele larven van gewone pad aangetroffen. Tijdens de avondbezoeken zijn veel middelste groene kikkers gehoord. Rugstreppadden zijn niet waargenomen.

Vissen

In twee sloten in de noordoostpunt van het deelgebied zijn twee beschermde vissoorten aangetroffen: bittervoorn (drie exemplaren) en kleine modderkruiper (twee exemplaren). In de sloot iets ten noorden van de Gantel zijn algemene soorten als kolblei, snoekbaars, baars, brasem en blankvoorn aangetroffen.

Foto 4. Holle Watering.

3.2 Samenvatting veldonderzoek

In de onderstaande tabel wordt schematisch weergegeven welke beschermde soorten in welk plangebied zijn aangetroffen.

Tabel 3. Aangetroffen beschermde soorten per deelgebied.

Terrein	Planten	Amfibieën	Vissen
Westmade	Gewone vogelmelk Zwanenbloem	Groene kikker Gewone pad Rugstreepad*	-
Monster-noord	-	Kleine watersalamander Bruine kikker Middelste groene kikker Meerkikker Gewone pad	-
Poeldijk Westhof	-	Groene kikker Gewone pad	Bittervoorn Kleine modderkruiper
Poeldijk Centrum	Zwanenbloem	Groene kikker Gewone pad	-
Wenzone	-	Gewone pad Bruine kikker Middelste groene kikker	-
Holle Watering	Zwanenbloem	Gewone pad Middelste groene kikker	Bittervoorn Kleine modderkruiper

*) betreft één zwervend exemplaar nabij duinrand

3.3 Effecten van de ingreep

Flora

De herinrichting van de zes deelgebieden zal plaatselijk ten koste gaan van de zwanenbloem, indien oevers worden aangetast. Het betreft in de regio van Monster en Wateringen algemeen voorkomende plantensoort. Bij de aanleg van nieuwe sloten zal potentieel nieuw habitat ontstaan. Verwacht wordt dat de zwanenbloem op eigen kracht nieuw aangelegde oevers zal koloniseren.

De standplaatsen van de gewone vogelmelk langs de Haagweg (oostzijde oftewel dorpszijde) gaan mogelijk als gevolg van de herinrichting van Westmade verloren. Het betreft een in loofbossen en grazige weiden algemeen voorkomende plantensoort. Deze plant is ook veel in cultuur als siergewas in tuinen en verwilderd relatief gemakkelijk.

De gunstige staat van instandhouding zal voor zwanenbloem en gewone vogelmelk niet in het geding komen als gevolg van de herinrichting van de zes deelgebieden.

Amfibieën

Waar sloten gedempt of anderszins worden aangetast gaat (potentieel) voortplantingswater verloren. In de huidige planning zijn geen grootschalige gelijktijdige dempingen van sloten voorzien in ruimte en tijd: de uitvoering zal per deelgebied in een aantal fasen plaatsvinden. Dit geldt ook voor de aanleg van nieuwe sloten en watergangen. Cumulatieve effecten zullen hiermee beperkt blijven.

Alle in de zes plangebieden voorkomende soorten amfibieën zijn (vrij) algemeen in Nederland voorkomend. Hoewel rugstreeppad in de binnenduinstreek voorkomt en ook in kassencomplexen (bijvoorbeeld in Noord-Holland) voorkomt, is de soort maar éénmaal waargenomen. Het betrof één individu op korte afstand van de duinen waar een voortplantingswater ligt. In de plangebieden en aangrenzende kassengebied zijn geen rugstreeppadden gehoord. Het lijkt dan ook niet aannemelijk dat de soort zich hier voortplant.

De te dempen wateren worden in de plannen ruimschoots gecompenseerd door de aanleg van nieuwe wateren en verbetering van bestaande natte structuren (verbindingzones) in het kader van de groen-blauwe dooradering (zie bijlage 3). Gestreefd wordt naar minimaal 50% natuurvriendelijke oevers binnen de plangebieden. De gunstige staat van instandhouding zal voor de binnen de zes deelgebieden voorkomende soorten amfibieën niet in het geding komen als gevolg van de herinrichting van de zes deelgebieden.

Vissen

Waar sloten gedempt of anderszins worden aangetast gaat (potentieel) voortplantingswater verloren. In de huidige planning zijn geen grootschalige gelijktijdige dempingen van sloten voorzien in ruimte en tijd: de uitvoering zal per deelgebied in een aantal fasen plaatsvinden. Dit geldt ook voor de aanleg van nieuwe sloten en watergangen. Cumulatieve effecten zullen hiermee beperkt blijven.

De in Poeldijk Westhof en Holle Watering aangetroffen kleine modderkruiper en bittervoorn zijn vrij algemeen in Nederland voorkomend. Hoewel bittervoorn voor zijn voortplanting gebonden is aan zwanenmossels, wordt verwacht dat nieuw te graven sloten en watergangen op den duur evenals kleine modderkruiper zullen worden gekoloniseerd. De gunstige staat van instandhouding zal voor deze twee soorten niet in het geding komen als gevolg van de herinrichting van de zes deelgebieden.

Omdat meer water wordt aangelegd binnen de zes deelgebieden dan in de huidige situatie aanwezig is, kan dit op de langere termijn een positief effect hebben voor beschermde vissoorten.

4 Quick scan Monster-noord

4.1 Bronnenonderzoek

Beschermde soorten in de regio

Het deelgebied 'Monster-noord' ligt in vier kilometerhokken. Dit zijn X:071/Y:450, X:072/Y:450, X:071/Y:449 en X:072/Y:449. Een eerste indruk van mogelijk aanwezige beschermde soorten geeft het Natuurloket (www.natuurloket.nl zie bijlage 1). Het deelgebied beslaat een wisselend oppervlak van de vier kilometerhokken: 40% van X:072/Y:450 (circa 40 ha), 5% van X:071/Y:450 (circa 5 ha), 2% van X:071/Y:449 (circa 2 ha) en 14% van X:072/Y:449 (circa 14 ha).

Flora

De flora is volgens het Natuurloket goed onderzocht in alle vier kilometerhokken. Er zijn 1-3 beschermde plantensoorten bekend en 2-3 soorten die op de Rode lijst zijn opgenomen. Verder zijn ook korstmossen redelijk onderzocht in kilometerhok X:072/Y:450. Er zijn drie soorten bekend die op de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, en twee Rode lijstsoorten.

De interactieve flora (Heukels, cd-rom) geeft aan dat in de regio zes beschermde plantensoorten voorkomen: zwanenbloem, dotterbloem, grote kaardebol, brede wespenorchis, gewone vogelmelk en koningsvaren.

Zoogdieren

Zoogdieren zijn volgens het Natuurloket over het algemeen slecht onderzocht in de vier kilometerhokken. Er zijn 2-7 beschermde soorten bekend, en 1 soort die op de Habitatrichtlijn is opgenomen.

De verspreidingsatlas (Broekhuizen *et al.*, 1992) wijst op het voorkomen van konijn, vos, wezel, hermelijn, bunzing, egel, mol, bosspitsmuis, veldmuis, rosse woelmuis en bosmuis.

Vogels

De broed- en watervogels zijn volgens het Natuurloket vrij redelijk onderzocht in drie van de vier kilometerhokken. Er is geen onderzoek bekend in kilometerhok X:072/Y:449. Er zijn in de overige hokken 24-31 soorten broedvogels bekend, en 1-3 soorten van de Rode lijst. Verder zijn 12-27 soorten watervogels bekend.

Amfibieën en reptielen

Amfibieën zijn volgens het Natuurloket slecht onderzocht in kilometerhok X:071/Y:450 en X:072/Y:450. In het laatstgenoemde zijn twee beschermde amfibieënsoorten bekend. Reptielen zijn slecht onderzocht in X:072/Y:450, er is één beschermde, één Habitatrichtlijnsoort en één Rode lijstsoort bekend. In de overige kilometerhokken zijn deze soortgroepen niet of nauwelijks onderzocht.

De waarnemingenkaarten van RAVON (2004) en de verspreidingsatlas (Bergmans & Zuiderwijk, 1986) wijzen op het voorkomen in de regio van: middelste groene kikker, groene kikker-complex, bruine kikker, gewone pad, rugstreeppad (Habitatrichtlijn Bijlage II en IV), kleine watersalamander en zandhagedis. De zandhagedis (Habitatrichtlijn

Bijlage IV en Rode lijst) is bekend van de duinen. Het uit kassencomplexen bestaande plangebied is ongeschikt voor deze soort.

Vissen

De verspreidingsatlas (De Nie, 1997) geeft aan dat bittervoorn en kleine modderkruiper in de regio van het plangebied voorkomen. Dit wordt bevestigd door inventarisaties in de nabije omgeving, zie hoofdstuk 3.

Dagvlinders

Dagvlinders zijn volgens het Natuurloket goed onderzocht in kilometerhok X:072/Y:450. Er zijn geen beschermde soorten of soorten aangetroffen die op de Rode lijst zijn opgenomen. In kilometerhok X:071/Y:449 zijn de dagvlinders slecht onderzocht, er zijn twee Rode lijstsoorten bekend. In de overige kilometerhokken is deze soortgroep niet of nauwelijks onderzocht.

Overige soortgroepen

Er zijn voor de overige soortgroepen geen onderzoeken beschikbaar via het Natuurloket.

Representativiteit Natuurloket

De gegevens van het Natuurloket zijn tot op zekere hoogte niet representatief omdat enkele kilometerhokken ook het beschermde duingebied Solleveld omvatten.

4.2 Veldonderzoek

Flora

Floristisch is de noordwestelijke rand van Monster-noord het meest interessant. Hier grenst het plangebied aan het beschermde duingebied Solleveld.

Ten westen van de strandopgang Monster (westzijde deelgebied) bevindt zich een droog grasland op zandige bodem. Tussen algemeen voorkomende plantensoorten van voedselrijke omstandigheden groeien plaatselijk duinplanten zoals echt bitterkruid, hertshoornweegbree en geel walstro. De Slaperdijk vormt de overgang tussen het kassengebied en het duingebied. Op de Slaperdijk zelf groeien soorten als helmgras, geel walstro, echte kruisdistel, knikkende distel en kleverig kruiskruid. Dit zijn ook kenmerkende soorten voor het duingebied. Tevens is in de noordoostpunt van het deelgebied op de Slaperdijk walstrobremraap aangetroffen. Deze soort is opgenomen op de Rode Lijst. In en langs de sloot van de Slaperdijk groeien plantensoorten als: waterbies, rietgras, bultkroos, schedefonteinkruid, waterpest, slanke waterkers, zwart tandzaad en grote egelskop. In het gedeelte langs de Slaperdijk waar enkele kascomplexen inmiddels zijn verwijderd, bevindt zich een vegetatie van ruderaal pioniersoorten en zeer veel tomatenplanten.

Verder is verspreid over het deelgebied aangetroffen: rimpelroos, blauw glidkruid, krentenboompje, liguster, meidoorn grote kroosvaren en grote lisdodde.

De interactieve flora (Heukels, cd-rom) geeft aan dat in de regio van Monster-noord zes beschermde plantensoorten voorkomen: zwanenbloem, dotterbloem, grote kaardebol, brede wespenorchis, gewone vogelmelk en koningsvaren. De in paragraaf 3.2 uitgewerkte inventarisatie in het gebied heeft geen beschermde plantensoorten opgeleverd. Naar verwachting bevinden de in de interactieve flora genoemde soorten zich buiten het plangebied, bijvoorbeeld in de duinstrook. Gewone vogelmelk is aangetroffen langs de Haagweg ter hoogte van Plaats Langveld, dit bevindt zich buiten het plangebied van Monster-noord.

Zoogdieren

Binnen het plangebied Monster-noord komen meerdere soorten zoogdieren voor. Langs de Slaperdijk bevinden zich meerdere konijnenholen. Ook bevindt zich hier een groter hol dat mogelijk door een vos in gebruik is. Uitwerpselen van de vos zijn in de noordoostelijke hoek van het plangebied gevonden. Ook zijn molshopen aangetroffen. Naar verwachting komen verschillende soorten muizen voor, zoals: bosspitsmuis, veldmuis, rosse woelmuis en bosmuis. Ook worden egels en kleine marterachtigen zoals bunzing, wezel, hermelijn binnen het plangebied verwacht.

Binnen Monster-noord worden geen kolonies in bomen van vleermuizen verwacht, vanwege de afwezigheid van oude dikke bomen. De huidige inrichting met overwegend kassen vormt weinig geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Zomerkolonies kunnen incidenteel worden verwacht in huizen, schuren en bedrijfsgebouwen met toegankelijke spouwmuren of zolders.

Verwacht wordt dat de omliggende gebieden van het Staelduinse bosch, langs de Nieuwe Waterweg en meer landinwaarts het zwaartepunt van de foerageergebieden voor vleermuizen vormen.

Verwachte soorten binnen het plangebied zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis. Deze (overwegend gebouwbewonende) soorten zijn algemeen voorkomend in stedelijke gebieden (Limpens *et al.*, 1997).

Amfibieën

In de sloot langs de Slaperdijk zijn larven van kleine watersalamander aangetroffen en enkele juveniele bruine kikkers en gewone padden. De zuidoostelijke hoek van het deelgebied (ter hoogte van het sportterrein) bevat een grote waterplas. In rietkragen die langs de oevers groeien zijn middelste groene kikker en een meerkikker waargenomen. Rugstreeppadden zijn niet waargenomen.

Vissen

De sloot achter de Slaperdijk bevat vrij veel soorten vis, zoals baars, brasem, tiendoornige stekelbaars en driedoornige stekelbaars. In de sloot nabij de camping is ook een grote school jonge blankvoorn (ongeveer 100 exemplaren) waargenomen. De waterplas nabij het sportpark bevat veel blankvoorn, karper en brasem. Beschermde vissoorten zijn niet waargenomen.

Reptielen

De enige voorkomende reptielensoort in de regio betreft de zandhagedis. Deze soort komt voor met een vrij kleine populatie in de duinstrook (Overleg Duinhagedis, 1999; RAVON, 2004). Geschikte habitats voor deze soort zijn geaccidenteerde afwisselende vegetatiestructuren van pijpenstrootje en struikheide op droge zandige bodems met kale plekken (Bergmans & Zuiderwijk, 1986). Dit type habitat is niet binnen Monster-noord aangetroffen. De zandhagedis is daarom niet binnen het plangebied te verwachten.

Vogels

Het water in de zuidoostelijke punt van het terrein (ter hoogte van de sportvelden) heeft een eilandje in het midden. Wilde eend, Canadese gans en meerkoet zijn soorten die rond dit meertje broeden. Op het eiland bevindt zich een vegetatie van bomen en struwelen. Hier bevindt zich tevens een kolonie aalscholvers. De oevers van het water zijn plaatselijk begroeid met rietkragen, waar kleine karekiet is aangetroffen.

Verder worden met name algemeen voorkomende soorten van stedelijke omgeving verwacht binnen het plangebied zoals: koolmees, pimpelmees, merel, zanglijster en kauw.

Overige beschermde soorten

Langs de Slaperdijk zijn enkele algemene soorten vlinders waargenomen die kenmerkend zijn voor de duinen van Solleveld: zandoogje, kleine vuurvlieder en hooibeestje. Er zijn geen andere beschermde soorten dagvlinders, libellen of andere ongewervelden waargenomen. Deze worden op grond van hun landelijke verspreiding en binnen het plangebied niet aanwezige geschikte biotopen ook niet verwacht.

3.3 Effecten van de ingreep

Flora

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen binnen Monster-noord. Negatieve effecten worden derhalve niet verwacht.

Zoogdieren

De herinrichting zal plaatselijk voor een afname van leefgebied en voortplantingslocaties zorgen, op locaties waar graslanden, struwelen en bosschages verdwijnen. Binnen Monster-noord worden alleen algemeen voorkomende soorten zoogdieren verwacht. De gunstige staat van instandhouding van de te verwachten soorten zal niet in het geding komen. Na herinrichting zal meer groen worden aangeplant dan nu aanwezig is binnen Monster-noord. Dit zal naar verwachting op termijn een positieve invloed kunnen hebben op de aanwezige soorten zoogdieren.

Amfibieën

Indien wateren worden gedempt zullen voortplantingslocaties van amfibieën verloren gaan. De aangetroffen soorten amfibieën zijn algemeen voorkomend. Verwacht wordt dat nieuw te graven sloten als nieuw leefgebied kunnen fungeren in de toekomst.

De rugstreeppad komt in Solleveld voor, maar is tijdens de inventarisatie slechts éénmaal waargenomen. Het betrof één individu op korte afstand van de duinen (waar een voortplantingswater ligt) buiten het plangebied Monster-noord. In het plangebieden en aangrenzende kassengebied zijn geen rugstreeppadden gehoord. Het lijkt dan ook niet aannemelijk dat de soort zich hier voortplant. Verwacht wordt dat deze soort incidenteel zwerfende exemplaren binnen Monster-noord kunnen worden aangetroffen.

De gunstige staat van instandhouding zal niet in het geding komen voor de in Monster-noord voorkomende soorten amfibieën.

Vissen

Er zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen binnen Monster-noord. Negatieve effecten worden derhalve niet verwacht.

Vogels

Plaatselijk kan de herinrichting voor verlies aan broedlocaties en foerageergebied zorgen. De bestaande groenstructuren worden grotendeels ingepast in de toekomstige inrichting van het gebied. De aanwezige soorten vogels zijn echter algemeen in stedelijke gebieden voorkomende soorten. Na herinrichting zal meer groen worden aangeplant dan nu aanwezig is binnen Monster-noord. Dit zal naar verwachting op termijn een positieve invloed kunnen hebben op de aanwezige soorten broedvogels.

Overige groepen

Er zijn geen beschermde overige soorten aangetroffen binnen Monster-noord. Negatieve effecten worden derhalve niet verwacht.

5 Aan te vragen ontheffingen en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Te verwachten effecten van de ingreep

- De voorgenomen ingreep zal geen negatief effect hebben op de duurzame instandhouding van beschermde planten binnen de zes plangebieden.
- De voorgenomen ingreep zal naar verwachting geen negatief effect hebben op de duurzame instandhouding van zoogdieren binnen het deelgebied Monster-noord*. Na herinrichting zal meer groen worden aangeplant dan nu aanwezig is binnen Monster-noord. Dit zal naar verwachting op termijn een positieve invloed kunnen hebben op de aanwezige soorten zoogdieren.
- De voorgenomen ingreep zal naar verwachting netto geen negatief effect hebben op de duurzame instandhouding van amfibieën binnen de zes plangebieden. Er zullen binnen de plangebieden nieuwe wateren en natuurvriendelijke oeverzones worden gerealiseerd.
- De ingreep zal naar verwachting een beperkt en tijdelijk negatief effect hebben op aanwezige beschermde vissoorten binnen de zes plangebieden. Er wordt binnen de plangebieden nieuw water gerealiseerd.
- De voorgenomen ingreep zal tijdelijk leiden tot een lokaal verlies aan biotoop voor broedvogels van stedelijke gebieden binnen het deelgebied Monster-noord*. Na herinrichting zal meer groen worden aangeplant dan nu aanwezig is binnen Monster-noord. Dit zal naar verwachting op termijn een positieve invloed kunnen hebben op de aanwezige soorten broedvogels.

Overtreding verbodsbepalingen Flora- en faunawet

- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot beschadiging of vernietiging van groeiplaatsen van de zwanenbloem en gewone vogelmelk. Plaatselijk zullen standplaatsen verdwijnen binnen de zes plangebieden.
- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep zullen leiden tot beschadiging of vernietiging van vaste verblijfplaatsen en verstoring van mol, egel, vos, konijn, bunzing, wezel, hermelijn, bosspitsmuis, veldmuis, rosse woelmuis en bosmuis binnen Monster-noord*.
- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep zullen leiden tot beschadiging of vernietiging van vaste voortplantingsplaatsen en verstoring van middelste groene kikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker binnen de zes plangebieden. Plaatselijk zullen sloten worden gedempt en struwelen en bosschages worden aangetast.
- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen mogelijk leiden tot verstoring van rugstreeppad binnen Monster-noord*.

*) Dit aspect is voor de overige vijf plangebieden behandeld in de eerdere rapportage van Koopman & Achterkamp (2003).

5.2 Aanvullende ontheffingsaanvraag

De bovenstaande verbodsbepalingen zijn van belang in het kader van een ontheffingsaanvraag ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze is voor alle gebieden, uitgezonderd Monster-noord, inmiddels in procedure bij LNV-LASER. Slechts één plantensoort (gewone vogelmelk *Ornithogalum umbellatum*) is nog niet in de ontheffingsaanvraag opgenomen. Geadviseerd wordt als mitigerende maatregel gewone vogelmelk (bolgewas) na de bloei in de loop van de zomer uit te graven en elders in de nabije omgeving op een geschikte locatie te herplanten. Voor deze soort zal nog aanvullend ontheffing moeten worden aangevraagd voor artikel 8. en 13: uitsteken van planten op groeiplaatsen en verplaatsen.

5.3 Monster-noord ontheffingsaanvraag

In het deelgebied Monster-noord komt naar verwachting een aantal beschermde soorten voor. Het betreft algemeen voorkomende soorten. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden in het kader van de ingreep zal voor de onderstaande soorten ontheffing moeten worden aangevraagd ex artikel 75 van de Flora- en faunawet:

Soort	Verbodsbepaling	Mitigerende maatregel
Mol, vos, konijn, bosspitsmuis, veldmuis, rosse woelmuis en bosmuis	art. 10 en 11: verontrusten, beschadigen en vernielen van holen	Bestaande struwelen en bosschages zoveel mogelijk ontzien.
Bunzing, wezel, hermelijn	Art. 10. verontrusten	-
Egel, rugstreepdpad	Art. 10 en 13: verontrusten en verplaatsen	Indien aangetroffen verplaatsen naar geschikt biotoop in de nabije omgeving
Gewone pad, middelste groene kikker, bruine kikker, kleine watersalamander, meerkikker	art. 10, 11 en 13: verontrusten en vernielen van voortplantingswateren en verplaatsen	Bij dempen van sloten evt aanwezige amfibieën verplaatsen naar geschikte sloten in de nabije omgeving.

Nader onderzoek

Het wordt niet noodzakelijk geacht nader veldonderzoek uit te voeren.

5.4 Mitigerende maatregelen

Geadviseerd wordt als mitigerende maatregel gewone vogelmelk (langs de Haagweg) na de bloei in de loop van de zomer uit te graven en elders in de nabije omgeving op een geschikte locatie te herplanten.

Door het lokaal verwijderen van beperkte oppervlakten bomen, ruigten en struwelen in Monster-noord kan verstoring van broedvogels optreden. Alle werkzaamheden die betrekking hebben op het verwijderen van vegetatie zal buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden. Dit seizoen loopt van half maart tot eind juli. Broedvogels vallen buiten het kader van de ontheffingsaanvraag, hiervoor kan namelijk geen ontheffing worden verkregen.

Om het onbedoeld doden van egels te voorkomen wordt aanbevolen om het terrein voor het grootschalig verwijderen van de ruige begroeiing te controleren op eventueel aanwezige egels. Indien deze dieren worden aangetroffen, kunnen ze worden weggevangen en verplaatst naar geschikt biotoop in de nabije omgeving. Voor het verplaatsen van egels is een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Binnen de plangebieden zijn mogelijk te slopen schuren en gebouwen aanwezig die mogelijk als verblijfplaats in gebruik kunnen zijn door vleermuizen. Deze locaties zullen door een deskundige voorafgaand aan de sloop worden gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen. Indien daadwerkelijk vleermuizen worden aangetroffen zal nader moeten worden bekeken wanneer de sloop kan plaatsvinden.

Het (gedeeltelijk) dempen van sloten wordt bij voorkeur in het najaar (na het voortplantingsseizoen) uitgevoerd. De sloot wordt, indien nodig, afgedamd en op één plaats verdiept. De waterstand wordt vervolgens verlaagd tot enkele centimeters diep. Eventueel aanwezige vissen zullen zich in het diepe deel verzamelen, en nog in het water aanwezige amfibieën zullen het droogvallende water op eigen kracht verlaten. Vissen en eventueel achtergebleven amfibieën worden gevangen en overgebracht naar geschikt water in de nabije omgeving. De sloot wordt na het droogvallen en leegvissen gedempt.

Omdat in de loop van de herinrichting van de deelgebieden (tijdelijk) geschikte biotopen kunnen ontstaan voor de rugstreeppad, worden incidenteel zwervende individuen verwacht. Geadviseerd wordt deze soort (indien aangetroffen) te verplaatsen naar het duingebied Solleveld, waar zijn natuurlijke habitat zich bevindt. Voor de rugstreeppad is ontheffing aangevraagd voor deze activiteit.

De aanleg van nieuwe (voortplantings)wateren voor amfibieën zullen worden gemonitord op aanwezige soorten amfibieën. Momenteel wordt de aanleg van amfibieënpassages niet noodzakelijk geacht. Indien in de toekomst blijkt dat passende maatregelen noodzakelijk zijn, dan zullen de mogelijkheden zorgvuldig worden onderzocht.

Voor andere soorten worden geen specifieke maatregelen aanbevolen. De meeste in op het terrein algemeen voorkomende dieren zullen wegtrekken naar geschikt terrein in de omgeving. Het wegvangen en verplaatsen van muizen wordt niet aanbevolen. Deze dieren zijn zeer stressgevoelig, een belangrijk deel van de dieren zal naar verwachting de translocatie niet overleven.

6 Literatuur

- Bergmans, W. & A. Zuiderwijk, 1986. Atlas van Nederlandse amfibieën en reptielen en hun bedreiging. Vijfde herpetogeografische verslag. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Gorteria, 2000. Rode Lijst 2000. Gorteria 26, pag. 102-113.
- Meijden, R. van der, 1990. Heukels' Flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- Koopman, A.D.G. & B. Achterkamp. 2003. Beschermde soorten Westlandse Zoom, gemeenten Monster en Wateringen. Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet. Rapportnr. 03-168. Bureau Waardenburg BV, Culemborg.
- Koopman, A.D.G. & P.H.N. Boddeke. 2004. Effectbeoordeling Solleveld, Gemeente Westland. Beoordeling effecten in het kader van de Habitatrichtlijn en Natuurbeschermingswet. Rapportnr. 04-202. Bureau Waardenburg BV, Culemborg.
- Limpens, H., K. Mosterd & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting uitgeverij van de Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Nie, H.W., de, 1996. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem.
- Overleg Duinhagedis, 1999. De duinhagedis voor de toekomst behouden. Over duinbeheer, versnippering en monitoring. Verslagen en Technische Gegevens 79. Instituut voor Systematiek en Populatiebiologie, Universiteit van Amsterdam.
- RAVON, 2004. Jaarverslag 2002. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 17. Jaargang 6, nr. 2, pag. 32-48.

Bijlage 1 Rapportages Natuurloket

Tabel 3.1a. Rapportage Natuurloket voor kilometerhok X:071 / Y:450 (FF = Flora- en faunawet; H/V = Habitatrictlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF	H/V	RL	Volledigheid	Actualiteit
Vaatplanten	1	-	1	goed	1990-2001
Mossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Korstmossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Paddenstoelen	-	-	-	niet onderzocht	1975-2003
Zoogdieren	6	1	-	slecht	1990-2003
Broedvogels	31	-	3	matig	1990-2002
Watervogels	12	-	-	redelijk	1990-2002
Reptielen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Amfibieën	1	1	-	slecht	1985-2003
Vissen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Dagvlinders	-	-	-	slecht	1992-2003
Nachtvlinders	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Libellen	-	-	-	matig	1990-2003
Sprinkhanen	-	-	-	matig	1990-2003
Overige ongewervelden	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003

Tabel 3.1b. Rapportage Natuurloket voor kilometerhok X:072 / Y:450 (FF = Flora- en faunawet; H/V = Habitatrictlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF	H/V	RL	Volledigheid	Actualiteit
Vaatplanten	3	-	2	goed	1990-2001
Mossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Korstmossen	-	3	2	redelijk	1980-2003
Paddenstoelen	-	-	10	slecht	1975-2003
Zoogdieren	7	-	-	slecht	1990-2003
Broedvogels	31	-	3	goed	1990-2002
Watervogels	27	-	-	redelijk	1990-2002
Reptielen	1	1	1	slecht	1985-2003
Amfibieën	2	-	-	slecht	1985-2003
Vissen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Dagvlinders	1	-	4	goed	1992-2003
Nachtvlinders	-	-	-	redelijk	1980-2003
Libellen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Sprinkhanen	-	-	-	matig	1990-2003
Overige ongewervelden	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003

Tabel 3.1c. Rapportage Natuurloket voor kilometerhok X:071 / Y:449 (FF = Flora- en faunawet; H/V = Habitatrictlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF	H/V	RL	Volledigheid	Actualiteit
Vaatplanten	1	-	3	goed	1990-2001
Mossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Korstmossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Paddenstoelen	-	-	-	niet onderzocht	1975-2003
Zoogdieren	4	-	-	slecht	1990-2003
Broedvogels	24	-	1	goed	1990-2002
Watervogels	23	-	-	redelijk	1990-2002
Reptielen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Amfibieën	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Vissen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Dagvlinders	-	-	2	slecht	1992-2003
Nachtvlinders	-	-	-	matig	1980-2003
Libellen	-	-	-	matig	1990-2003
Sprinkhanen	-	-	-	redelijk	1990-2003
Overige ongewervelden	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003

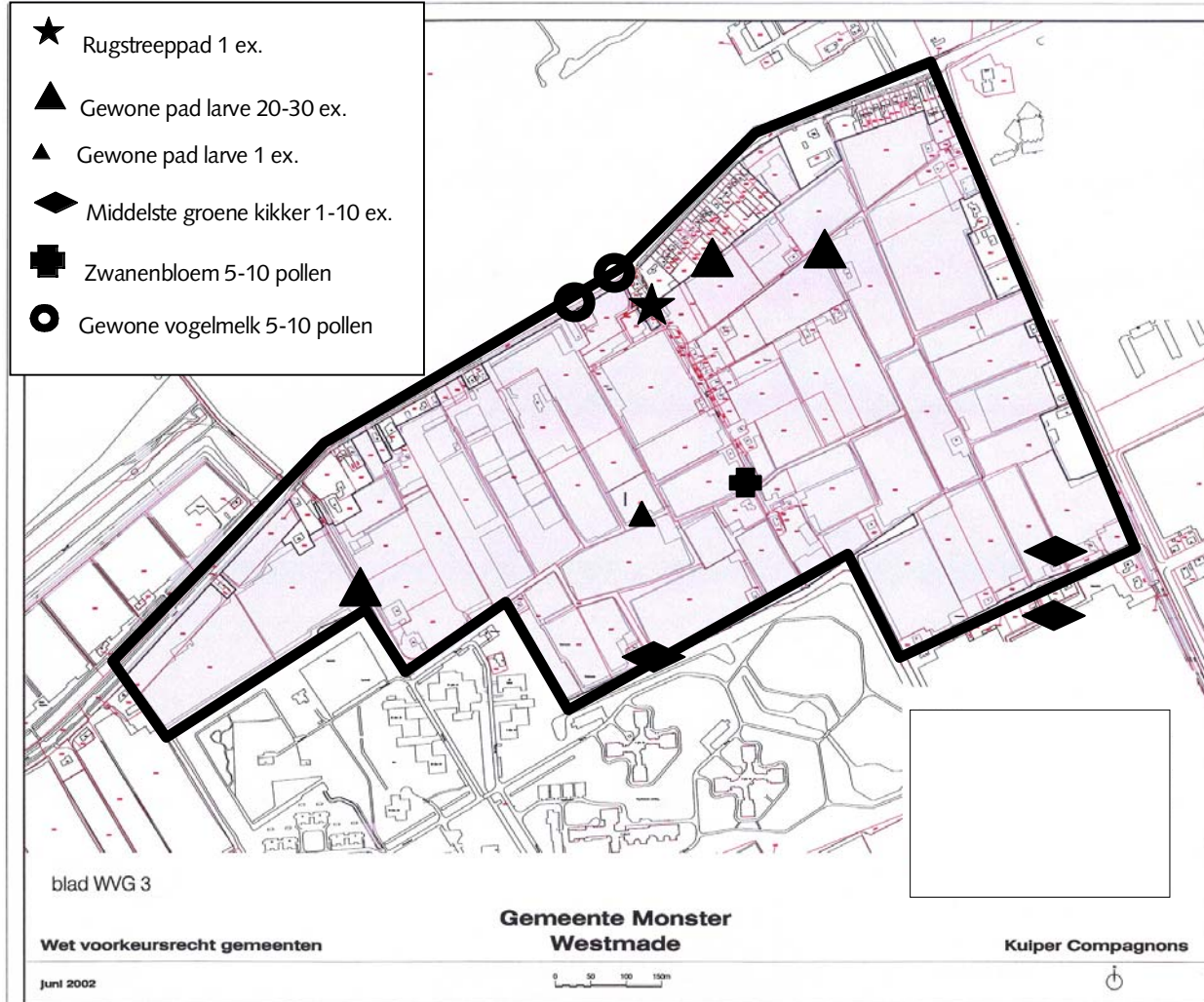
Tabel 3.1d. Rapportage Natuurloket voor kilometerhok X:072 / Y:449 (FF = Flora- en faunawet; H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF	H/V	RL	Volledigheid	Actualiteit
Vaatplanten	1	-	3	goed	1990-2001
Mossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Korstmossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Paddenstoelen	-	-	-	niet onderzocht	1975-2003
Zoogdieren	2	1	-	slecht	1990-2003
Broedvogels	-	-	-	niet onderzocht	1990-2002
Watervogels	-	-	-	niet onderzocht	1990-2002
Reptielen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Amfibieën	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Vissen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Dagvlinders	-	-	-	redelijk	1992-2003
Nachtvlinders	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Libellen	-	-	-	matig	1990-2003
Sprinkhanen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Overige ongewervelden	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003

Bijlage 2 Verspreidingskaarten

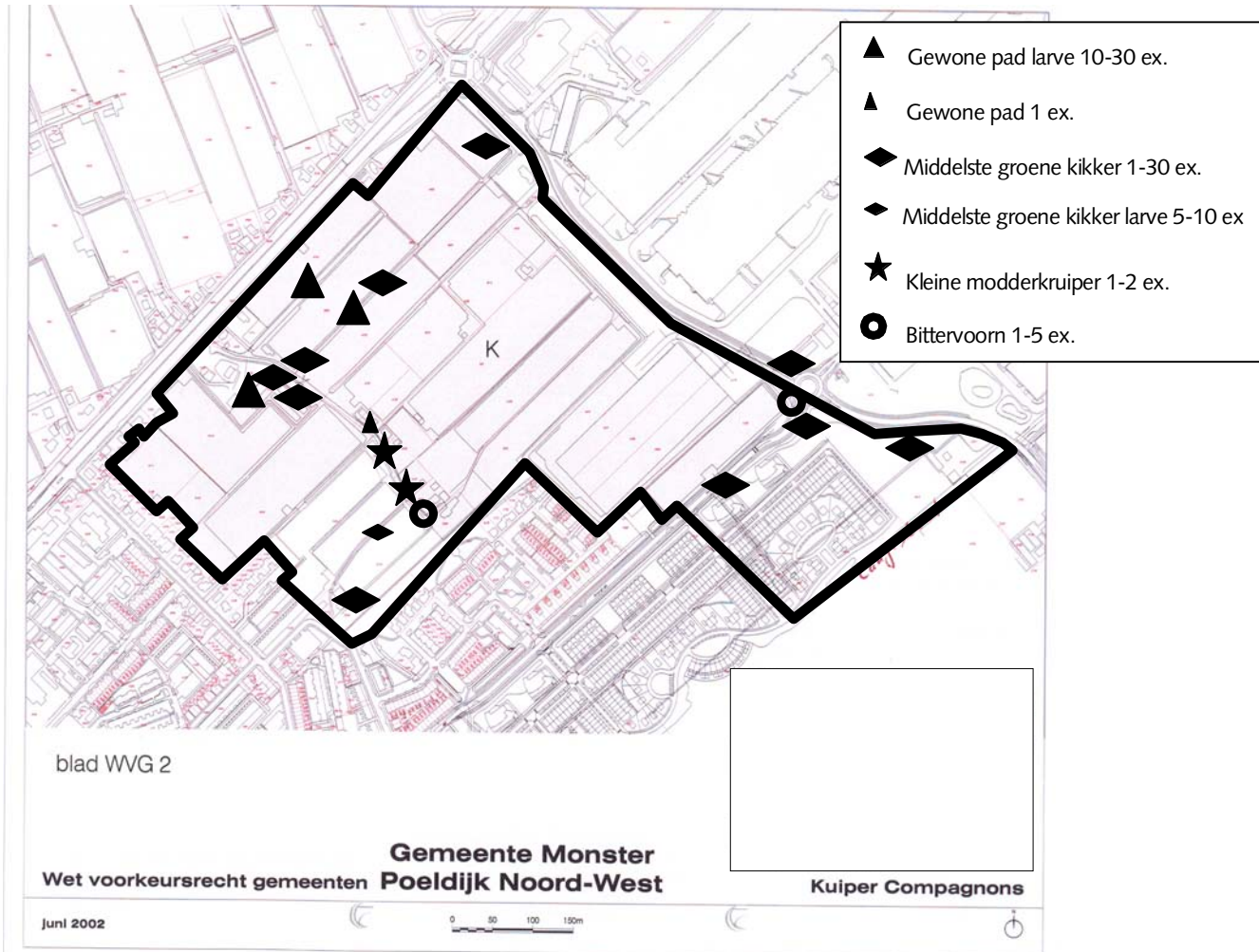

Westmade

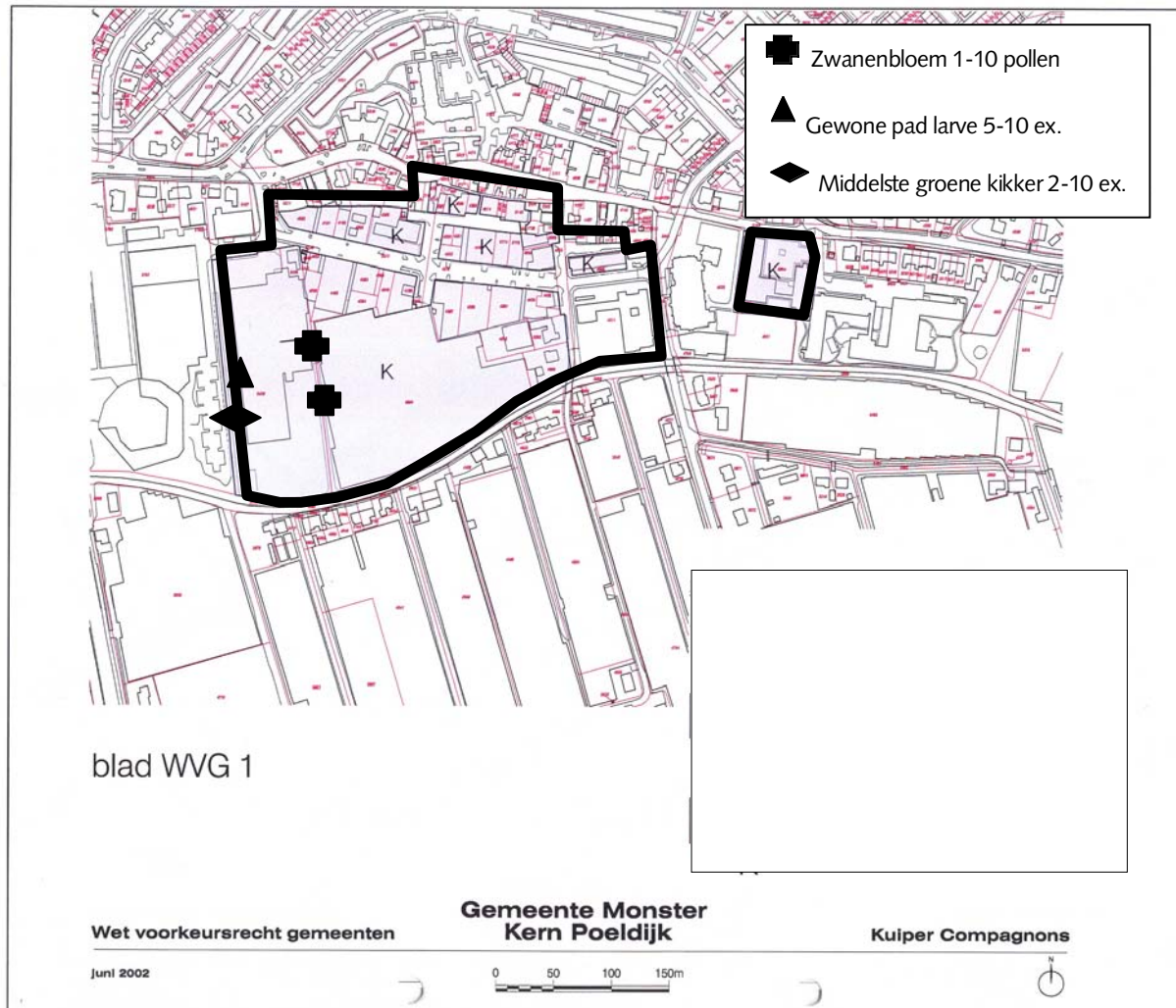

Poeldijk Westhof

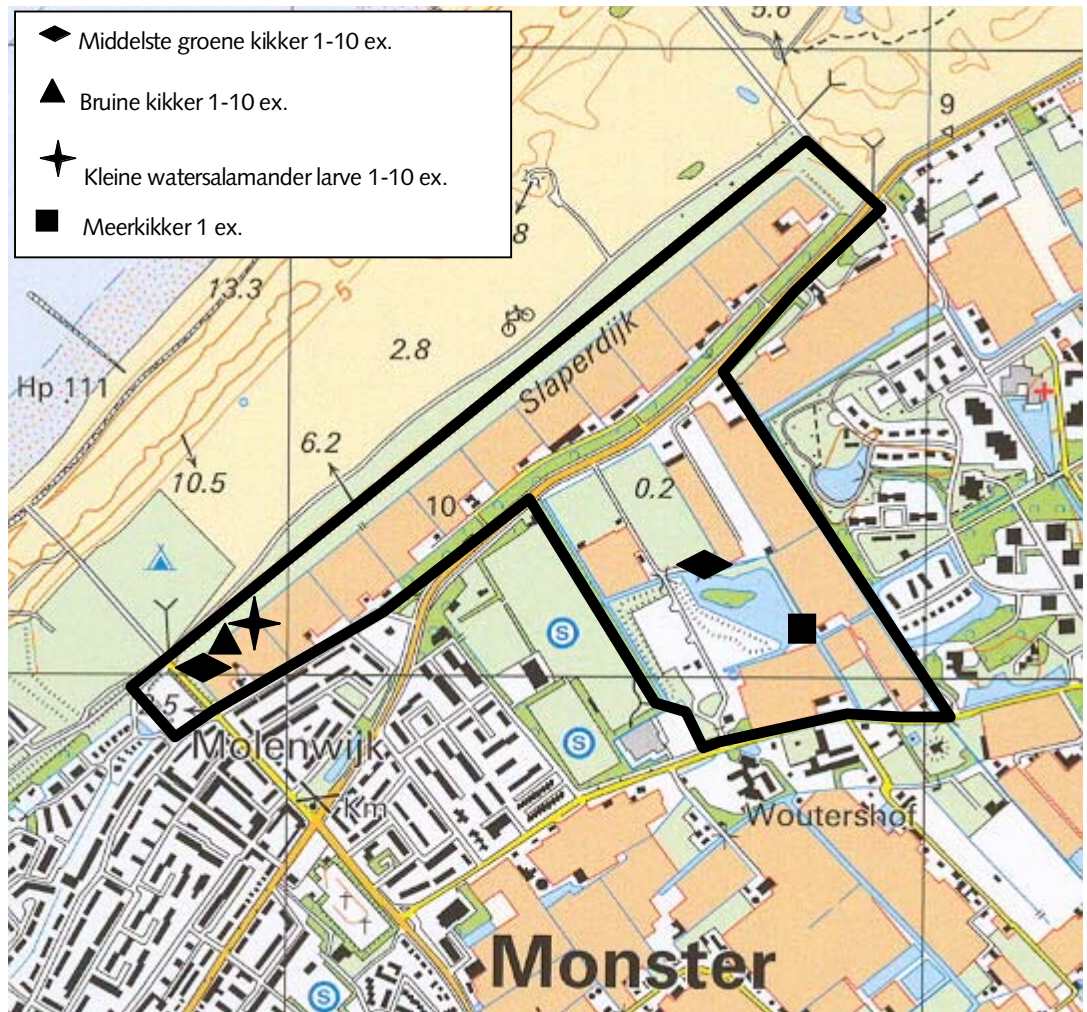

Poeldijk Centrum

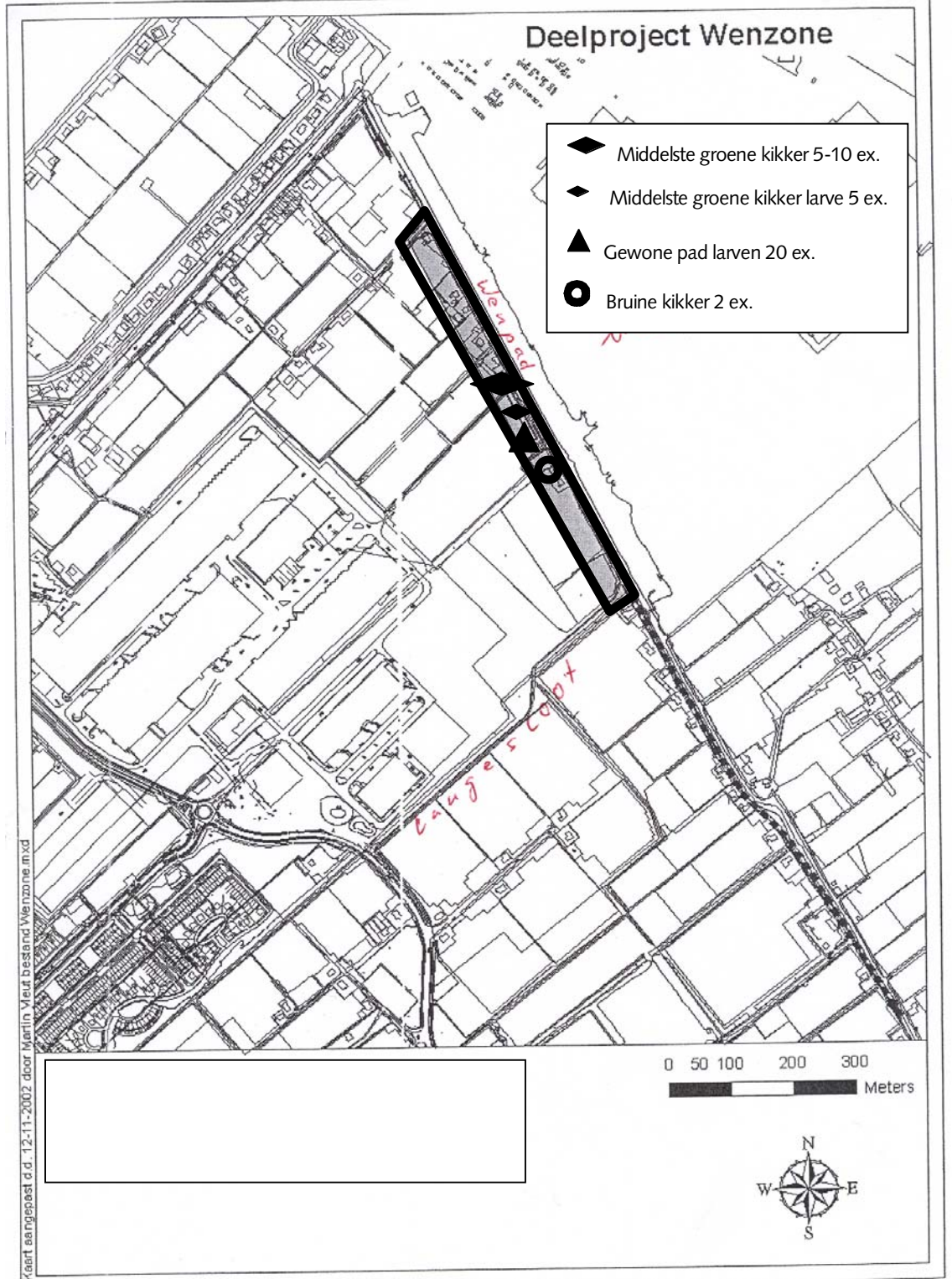

Monster-noord

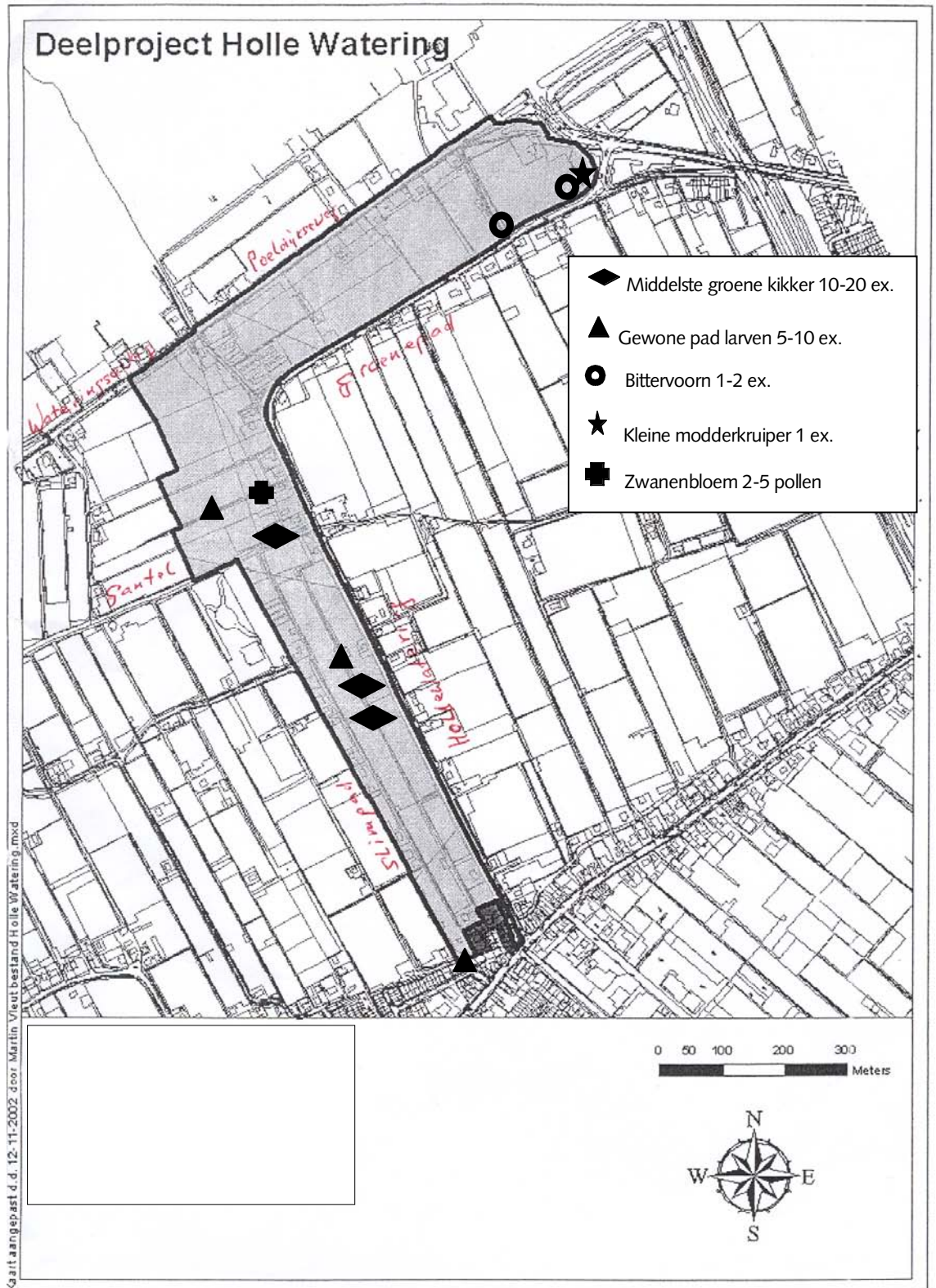

Wenzone

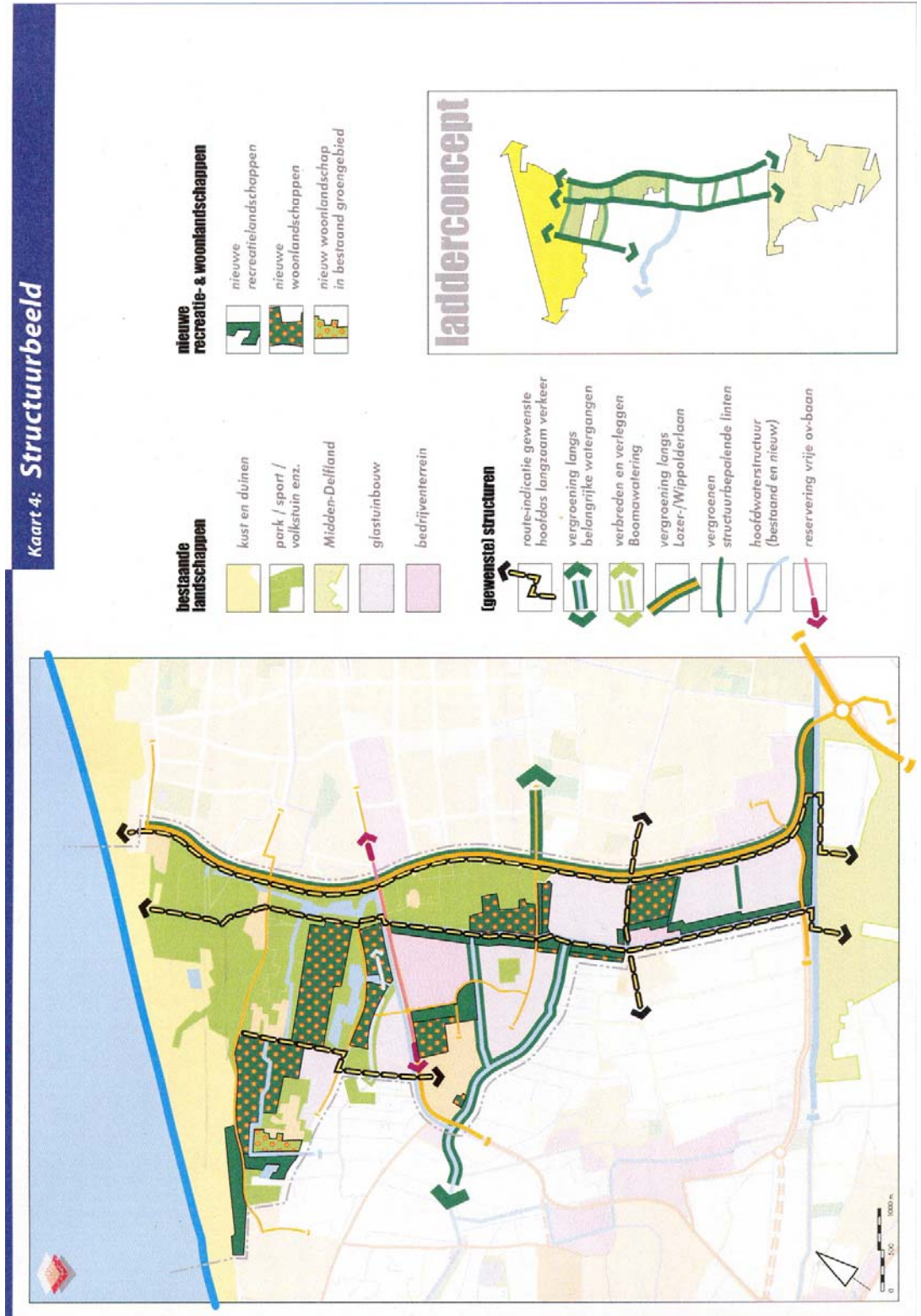

Holle Watering

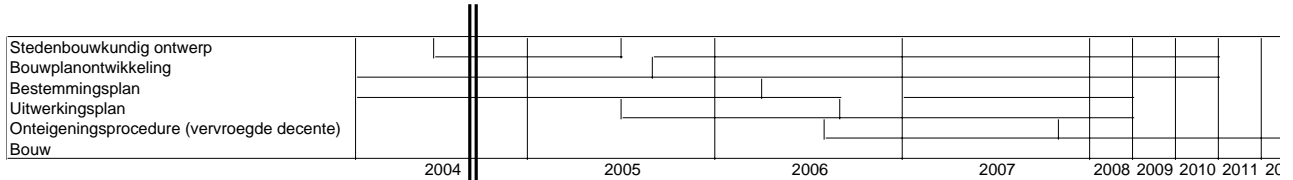
Bijlage 3 Groen-blauwe dooradering

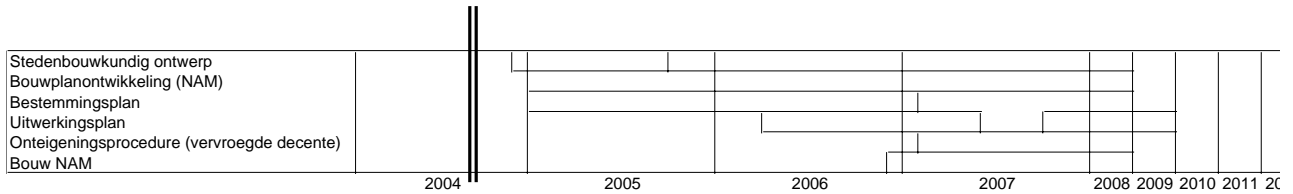

Bijlage 4 Planning ontwikkeling deelgebieden

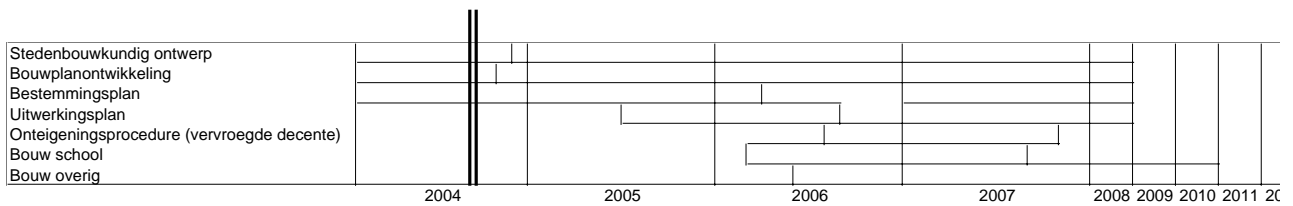
Westmade (svz 31 aug 2004)

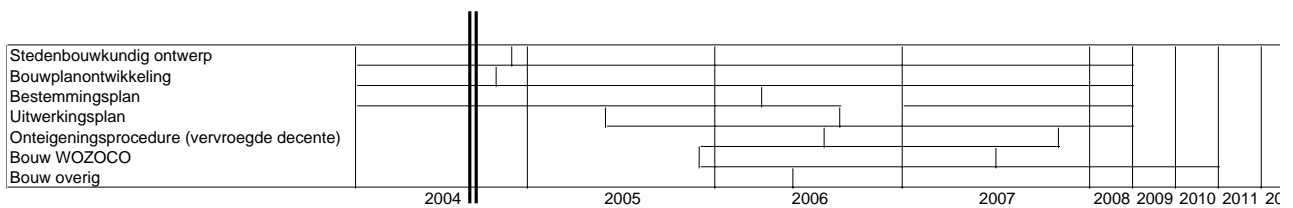
Monster Noord (svz 6 oktober 2004)

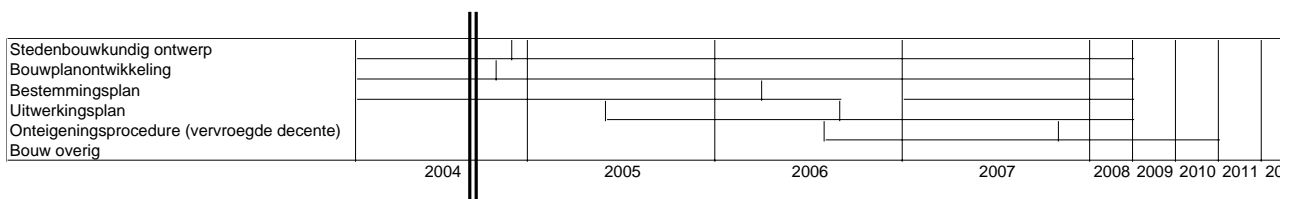
Poeldijk Westhof (svz 17 augustus 2004)

Poeldijk Centrum (svz 7 september 2004)

Holle Watering (svz 7 september 2004)

De werkzaamheden in Holle Watering beginnen in 2007. In 2010 moet alles volgens planning gereed zijn.

Wenzone (28 september 2004)

Binnen de ontwikkeling van de Westlandse Zoom is de uitvoering van de Wenzone in de laatste fase gepland.